

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 4 marca 2015 roku Sąd Rejonowy w Kutnie, IV Wydział Pracy oddalił wniosek powódki D. R. o wyłączenie Sędziego Sądu Rejonowego Pawła Wojasa od orzekania w sprawie sygn. akt IV P 113/15 przeciwko Powiatowemu Urzędowi Pracy w K. przywrócenie do pracy.

W uzasadnieniu tego orzeczenia Sąd Rejonowy wskazał, iż z akt sprawy nie wynika, aby istniały okoliczności uzasadniające wątpliwości co do bezstronności sędziego w rozumieniu art. 48 i 49 kpc. Sąd wskazał, iż pełnomocnik powódki nie uprawdopodobnił, by relacje osobiste były motywem działania przewodniczącego składu orzekającego, gdyż uzasadniając wniosek o wyłączenie sędziego powołał się jedynie na fakt orzekania przez niego w innych sprawach, gdzie stroną postępowania był Powiatowy Urząd Pracy w K., kierowany wówczas przez powódkę. Taką okolicznością nie może być również, istniejące według powódki subiektywne nastawienie sędziego do rozpoznawanej sprawy, o którym świadczy fakt, iż w uzasadnieniach innych spraw Sąd odniósł się do sytuacji powódki. Sędzia mający obowiązek sporządzenia uzasadnienia wyroku poddaje bowiem rozważeniu wszystkie okoliczności sprawy, w których tak jak w tym wypadku, znalazła się osoba powódki. Jednakże nie ma to znaczenia i mieć nie może przy rozpoznawaniu kolejnej sprawy. Każda ze spraw jest bowiem rozpoznawana odrębnie i z zasadą obiektywizmu. Wielokrotnie strony postępowania mogą się znaleźć przed tym samym sądem w tym samym składzie w różnej roli procesowej, co nie daje jednak podstaw do przyjęcia braku obiektywizmu w kolejnej ze spraw. Powódka jakby antycypuje nastawienie i brak bezstronności sędziego referenta, nie mając ku temu konkretnych podstaw. Dla przyjęcia, że istnieją podstawy do wyłączenia sędziego od rozpoznania w sprawie nie wystarczy zaś sama obawa braku obiektywizmu. Zdaniem Sądu I instancji, kroki poczynione przez sędziego referenta nie świadczą w najmniejszym stopniu o tym, czy przewodniczący składu orzekającego ma już wyrobiony pogląd w niniejszej sprawie. Tym samym wniosek o wyłączenie sędziego Sąd Rejonowy uznał za niezasadny i stanowiący jedynie niczym nieuzasadnioną próbę wywarcia przez powódkę wpływu na personalny skład sądu rozpoznającego jej sprawę.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniosła powódka.

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzuciła naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 49 kpc poprzez wyrażenie błędnego poglądu, że „okolicznością tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie, jest „stosunek osobisty”, w tym „subiektywne nastawienie” do sprawy mogące rzutować na brak obiektywizmu sędziego, podczas gdy powódka powołała się na okoliczności obiektywne związane z wyrażeniem przez sędziego ocen faktycznych i prawnych w sprawach pracowniczych p-ko PUP w K., a w tym wskazanych przez pozwanego w odpowiedzi na pozew, to jest spraw o sygn. akt IV P 21/13, IV P 163/11, IV P 147/1, IV P 202/13, IV P 197/13, IV P 28/13, IV P 43/13, IV P 219/1, IV P 218/11, IV P 217/12, IV P 21/13, IV P 131/11, IV P 130/11, IV P 194/11, IV P 59/11, IV P 265/13, IV P 44/13 Sądu Rejonowego w Kutnie, odnośnie których w związku z żądaniem pozwu oraz dowodami złożonymi na jego poparcie, Sąd stanąłby w obliczu powinności kontrolowania własnych rozstrzygnięć, podjętych na podstawie wcześniej wyrażonych poglądów na okoliczności faktyczne i prawne tych spraw, co jest wystarczające do uznania uzasadnionej wątpliwości co do bezstronności sędziego w niniejszej sprawie.

Mając powyższe na uwadze skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i orzeczenie o wyłączeniu sędziego Pawła Wojasa od orzekania w przedmiotowej sprawie zgodnie z wnioskiem powódki.

W odpowiedzi na powyższe pełnomocnik pozwanego wniósł o oddalenie zażalenia i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z przepisem art. 49 k.p.c. sąd wyłącza sędziego na jego żądanie lub na wniosek strony, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie.

Zwrócić należy uwagę, co także podnosi skarżący, że obecnie wyłączenie sędziego na jego żądanie lub na wniosek strony możliwe jest w oparciu o wszelkie okoliczności, mogące wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie. Oznacza to, że wyłączenie sędziego może uzasadniać także okoliczność nie mająca cech stosunku osobistego między sędzią a jedną ze stron. Zgodnie z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego z 24.06.2008 r., P 8/07, OTK-A 2008, Nr 5, poz. 84 przesłanek względnych wyłączenia sędziego nie należy sprowadzać tylko i wyłącznie do takich sytuacji, w których pomiędzy sędzią a jedną ze stron lub jej przedstawicielem, zachodzi stosunek osobisty tego rodzaju, że mógłby wywołać wątpliwość co do jego bezstronności, lecz wszelkich okoliczności obiektywnych, które mogłyby świadczyć o zróżnicowanym traktowaniu uczestników postępowania przez sędziego i wywoływać zarówno u strony, jak i u postronnego obserwatora wątpliwości co do obiektywizmu sędziowskiego. Przy czym instytucja wyłączenia sędziego na wniosek (iudex suspectus) związana jest nie z wystąpieniem jakiegokolwiek wątpliwości co do bezstronności sędziego rozpoznającego sprawę, ale z ujawnieniem się uzasadnionych wątpliwości co do bezstronności sędziego (art. 49 k.p.c.). Zatem o możliwości wyłączenia sędziego od rozpoznania sprawy nie decyduje samo odczucie strony co do bezstronności sędziego, ale odczucie co do tych wątpliwości musi być uzasadnione w okolicznościach danej sprawy. Ciężar uprawdopodobnienia wystąpienia takich okoliczności spoczywa na stronie wnoszącej o wyłączenie sędziego. (postanow. s.apel. w Poznaniu 07-02-2014 I ACz 130/14 LEX nr 1433829).

Jak słusznie podniósł już Sąd I instancji, o braku obiektywizmu sędziego nie przesądza fakt orzekania przez sędziego w innej sprawie toczącej się z udziałem tych samych stron. Jeśli nawet bowiem sędzia reprezentuje pogląd prawny niekorzystny dla strony, to nie stanowi to podstawy wyłączenia go w świetle art. 49 k.p.c. (zob. postanowienie SN z dnia 20 lutego 1976 roku, II CZ 8/76, LEX nr 7802). Ponadto przeświadczenie strony co do tego, że sędzia prowadzi proces wadliwie, zwłaszcza nieobiektywnie, nie jest przesłanką do żądania wyłączenia sędziego. Strona może zwalczać wadliwe orzeczenie wydane przez sąd przy pomocy środków odwoławczych. Nie może natomiast, poprzez składanie nieuzasadnionego wniosku o wyłączenie sędziego, wpływać na skład sądu rozpoznającego sprawę (post. SA w Białymstoku z 26 października 1995 roku, I ACz 309/95, OSA 1997, Nr 9, poz. 49 postanow. s.apel. w Krakowie 2014.06.26 I ACz 1128/14 LEX nr 1483772).

Przechodząc na grunt rozpatrywanego przypadku zwrócić należy uwagę, że odwołujący nie zawarł w zażaleniu żadnych merytorycznych zarzutów co do prawidłowości zaskarżonego postanowienia. Takim nie jest bowiem przekonanie powódki, iż sędzia ma wyrobiony pogląd na rozstrzygnięcie w sprawie, bowiem wcześniej prowadził liczne postępowania pracownicze skierowane przeciwko Powiatowemu Urzędowi Pracy w K., w imieniu którego, jako Dyrektor, działała wówczas powódka. Zdaniem strony żalącej sędzia wyrażał wówczas poglądy np. co do naruszenia zasady niedyskryminacji pracowników z uwagi na przynależność związkową, naruszenia zasady równego traktowania w zatrudnieniu, odnośnie których w związku z żądaniem pozwu oraz dowodami zgłoszonymi w procesie stanąby wobec powinności kontrolowania własnych rozstrzygnięć, co jest wystarczające dla jego wyłączenia od orzekania w niniejszym procesie.

Odnosząc się do powyższego wskazać należy, że bezwzględnie wydane rozstrzygnięcia w sprawach sygn. akt IV P 21/13, IV P 163/11, IV P 147/1, IV P 202/13, IV P 197/13, IV P 28/13, IV P 43/13, IV P 219/1, IV P 218/11, IV P 217/12, IV P 21/13, IV P 131/11, IV P 130/11, IV P 194/11, IV P 59/11, IV P 265/13, IV P 44/13, w których orzekał Sędzia W., zakończonych prawomocnym wyrokiem, na mocy art. 365 § 1 kpc wiąże inne sądy niezależnie od personalnego ich składu. Wobec powyższego fakt orzekania tego samego sędziego w sprawie dotyczącej roszczeń pracowniczych przeciwko Powiatowemu Urzędowi Pracy w K., w imieniu którego jako Dyrektor działała wówczas powódka, wobec kategorycznego związania stanowiskiem wynikającym z ww. spraw nie uzasadnia stanowiska o braku bezstronności sędziego orzekającego. Ponadto zaznaczyć należy, że każde z postępowań jest oddzielnym procesem, a jego rozstrzygnięcie jest efektem oceny zarówno materiału dowodowego zebranego w danej sprawie, jak i spełnienia materialnych podstaw konkretnego powództwa. Zatem fakt przesądzenia prawomocnym wyrokiem jednej tylko okoliczności, choćby istotnej dla rozstrzygnięcia - wbrew sugestiom żalącej - w żadnym przypadku nie determinuje

jeszcze wyniku sprawy, ani nie świadczy o negatywnym nastawieniu sędziego do strony. W procesie dotyczącym roszczeń choćby pośrednio związanych z innymi - rozstrzygniętymi w innych procesach, Sąd zobligowany jest do samodzielnej oceny właściwej dla nich podstawy. Ewentualne błędy w tym zakresie – co już podniesiono - usuwane są w drodze zaskarżenia poszczególnych decyzji co do istoty sprawy. W żadnym zaś razie orzekania w sprawie, która dotyczy analogicznych okoliczności faktycznych czy kwestii prawnych, nie można utożsamiać z kontrolowaniem własnych rozstrzygnięć. W takim bowiem przypadku nie aprobeuje się, co sugeruje skarżący, możliwości orzekania przez sędziego w kolejnych stadiach tego samego postępowania, lecz dopuszcza się jedynie rozstrzyganie materii podobnej. Także przeświadczenie strony co do tego, że sędzia prowadzi proces wadliwie, sprzecznie z regułami procedury cywilnej, samo w sobie nie świadczy o stronniczości sędziego.

W ocenie Sądu Okręgowego skarżący tym samym nie podnosi żadnych okoliczności, które mogłyby przemawiać za uwzględnieniem zażalenia. Strona powodowa, nie przywołała żadnych faktów w sprawie, które mogłyby świadczyć o stronniczości sędziego, czy też nie wskazała zachowań sędziego tego rodzaju, że mogłyby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności.

Mając powyższe na uwadze stwierdzić zatem należy, iż Sąd Rejonowy słusznie uznał, iż w rozpoznawanym przypadku brak obiektywnych podstaw do wyłączenia sędziego Pawła Wojasa od orzekania w sprawie sygn. akt IV P 113/15.

Zaskarżone postanowienie odpowiada zatem prawu.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Okręgowy w Łodzi, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. oddalił zażalenie, jako bezzasadne.

Zgodnie z art. 108 § 1 kpc. Sąd rozstrzyga o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w instancji.

W świetle powyższego rozstrzygnięcie o kosztach następuje dopiero w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji. Za niedopuszczalne uważa się orzekanie o kosztach procesu wcześniej, ponieważ rozstrzygnięcie o kosztach ma charakter akcesoryjny w stosunku do głównego przedmiotu postępowania. (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 2012-05-10, I ACz 708/12, LEX nr 1171393, postanowienie SN z 2012-04-04, I CZ 32/12 LEX nr 1170212).

Pojęcie postanowienia kończącego postępowanie w sprawie, obejmuje tylko orzeczenia kończące postępowanie jako całość poddaną pod osąd. Postanowieniami takimi nie są orzeczenia mające za przedmiot kwestie wpadkowe, tj. kończące postępowania pomocnicze lub zamykające fragment bądź pewną fazę postępowania (postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 2012-04-19, I ACz 482/12, LEX nr 1171326).

Przez orzeczenie kończące postępowanie w sprawie w danej instancji należy rozumieć więc wyrok (postanowienie co do istoty sprawy w postępowaniu nieprocesowym) albo inne orzeczenia, które trwale zamykają drogę do wydania wyroku. Przyjmuje się także, że chodzi tutaj o orzeczenie całkowicie kończące sprawę w danej instancji, a zatem o wyrok końcowy lub postanowienie o umorzeniu postępowania w całości lub odrzuceniu pozwu w całości, ponieważ dopiero takie orzeczenie pozwala na prawidłowe ustalenie wyniku sprawy, który z kolei w myśl art. 98 § 1 k.p.c. stanowi co do zasady podstawę rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu. (por. postanowienie SN z 2012-04-12, II CZ 207/11, LEX nr 1228679). Brak zatem podstaw do orzekania o kosztach procesu na wcześniejszym etapie w orzeczeniach kończących sprawę w określonej części.

Na gruncie rozpoznawanej sprawy, Sąd Okręgowy, orzekając co do prawidłowości rozstrzygnięcia Sądu I instancji w zakresie oddalenia przez Sąd Rejonowy wniosku powódki o wyłączenie sędziego, nie wydał orzeczenia, które trwale zamykało drogę do wydania wyroku, lecz jedynie rozstrzygało kwestie wpadkową. Wobec powyższego na gruncie rozpatrywanego przypadku, pomimo wniosku strony pozwanej w tym zakresie, brak było podstaw do orzekania przez Sąd Okręgowy o kosztach związanych z wniesieniem zażalenia.

Z tych też względów orzeczono jak na wstępie.

Przewodnicząca: Sędziowie:

Z/ Odpis postanowienia wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron.